

መጽሐፈ ሩት 1:1-22

በመሳፍንት ዘመን በእስራኤል ምድር ረሀብ ሆነ። በዚህ ዘመን የነበረው ትውልድ ምን ዓይነት እንደነበረ ለመጥቀስ ያህል፡-

እግዚአብሔርም ሆነ እርሱ ለእስራኤል ህዝብ ያደረገውን ነገር የማያውቅ ሌላ ትውልድ ተነሳ፤ በእግዚአብሔር ፊት ካደረጋቸው ክፉ ነገሮች መካከል የሚከተሉትን ይገኙበታል።

- የአካባቢው ህዝብ የሚያመልካቸውን ጣዖታት አመለከ፡ ካሞሽ..... የሞአባዊያን፤ ሞሎክ.....የአሞናውያን፤ ባአሊምና አስታሮት..... የከነአናውያን/የሲዶናውያን አማልክት ነበሩ።
- ጣኦታት ማምለካቸው ብቻ ሳይሆን በእግዚአብሔር ፊት ጸያፍ የሆኑ የኃጢአት ድርጊቶች ፈጸሙ ዝሙት..... በዙሪያቸው ያሉት አህዛብ ሴቶችን አገቡ። የነርሱም ሴት ልጆች ለአህዛብ ዳሩ/ሰጡ።
- ከግብጽ ባርነት ነጻ ያወጣቸውን እግዚአብሔርን ማምለክ ተወ።
- በዚህ ምክንያት እግዚአብሔር በተለያዩ መንገድ ይቀጣቸው ነበር (በጦርነት መጨነቅ፤ በድርቅ፤ በረሀብ...)
- መከራ እጅግ ሲበዛባቸው ወደ እግዚአብሔር ይጮሁና እግዚአብሔርም ታዳጊ ያስነሳላቸው ነበር።
- ያ እግዚአብሔር ያስነሳላቸው ታዳጊ መስፍን ሲሞት መልሰው ወዳለፈው አይነት የተበላሸ አካሄድ ይመለሱ ነበር። የሚተላለፉት የእግዚአብሔር ስርዓት የእግዚአብሔር ቁጣና ቅጣት እንደ ሚያስከትልባቸው ቢያውቁም የእልከኝነት መንገዳቸውን አይተውም ነበር።

የሩት መጽሐፍ ምእራፍ አንድ ታሪክ ተዋናዮችና በሄዱበት አገር የገጠማቸው ሁኔታ ሲታይ፡-

የተሰደዱት ወደ ሞአባውያን ምድር ነበር። ዘፍ 19:30-38፤ ሎጥ የአብርሐም ወንድም ልጅ ነው። የሎጥ ታላቅ ሴት ልጅ የወለደችው ሞአብ የሞአባውያን አባት ነው። ታናሺቱ የወለደችው ቤንአሚ ሲሆን እርሱ የአሞናውያን አባት ነው። በመሳፍንት ዘመን እስራኤልን እጅግ ካስጨነቁ የአካባቢው ነገስታት አንዱ የሆነው ንጉስ ኤግሎን ሞአባዊ ነበር። ግራኝ ናዖድ ከእስራኤል የተሰበሰበ ግብር ለንጉስ ኤግሎን ሊከፍል ሄዶ የምነግርህ ምስጢር አለኝ ብሎ በማታለል ከነጉሱ ጋር የነበሩት የክብር ዘቦች ሲወጡለት ልብሱ ውስጥ የደበቀው ሰይፍ መዝዞ 18 ዓመት ያስጨነቃቸው ሞአባዊውን ንጉስ ገደለው።

አብርሐምና የወንድሙ ልጅ ሎጥ እንዲህ የቅርብ ዘመዶች ሆነው ሳለ ከጊዜ ብዛት የተነሳ ተባዝተው ብዙ ሕዝብ ሲሆኑ ዝምድናው ተረስቶ አንዱ ሌላውን ለመግዛት ጦር ተማዘው ተላልቀዋል። (መሳ 3:12-25) የኑጋሚን ቤተሰብ ወደ ሞአብ ምድር በተሰደደ ጊዜ ግን በሁለቱ ወገኖች በኩል አንጻራዊ ሰላም እንደነበረ ይነገራል። እኛም ኢትዮጵያውያን ሁሉ በመሳፍንት ዘመን አካባቢ የነበረ ታሪካችን በጽሁፍ የሰፈረ ስሌልና ስለተባዛ ነው እንጂ ልክ እንደ እስራኤላውያንና ሞአባዊያን የቅርብ ዘመዳሞች መሆናችንን ተገንዝበን እርስ በርስ መዋጋታችንን አቁመን ለጋራ ጥቅማችን ተባብረን መስራት ይኖርብናል።

አቤጫሌክ የተባለው የኑጎሚን ባለቤት በወቅቱ በእስራኤል የተከሰተው ረሀብ መቋቋም ስላልቻለ ሁለት ልጆቹንና ባለቤቱን ይዞ ወደ ሞአብ ምድር ተሰደደ። የኑጎሚን ባል እዚያው ሞተ።

የኑጎሚን ልጆች ሞአባዊያን ሴቶችን (ሩትና ኦርፋ የሚባሉ) አግብተው መኖር ጀመሩ። በተለያዩ አካባቢ የኖረ ሰው በጋብቻ ተገናኝቶ አብሮ መኖር ሲጀምር አንዱ ወገን ባህሉን፣ አመለካከቱን፣ እውቀቱን፣ እምነቱን፣ ሞያውን ለሌላው ወገን ማናጸባረቁ/መግለጡ አይቀርም። እግዚአብሔር ከአህዛብ ጋር እንዳይጋቡ ያዘዛቸው በዚህ ሁኔታ የእነርሱን አማልክት መከተል እንዳይማሩ ነበር።

✚ ስለዚህ እነ ሩት በአካባቢያቸው ስለ ሚመለከቱት ካሞሽና ሞሎክ፤ ስለሚባሉት አማልክት በተለያዩ ምክንያት በማንሳት መናገራቸው አይቀርም። በምላሹ ኑጎሚንና ልጆቿም ስለ እስራኤል አምላክ ማንነት መናገራቸው ስለማይቀር አንዱ ወገን ለሌላው ወገን የአማልክቱን ችሎታና ዝና ሲያሰማ የኑጎሚን ወገኖች አምላካቸው ከግብጽ ባርነት አውጥቶ እጅግ ብዙ ድንቅ ሥራዎች የሰራ በመሆኑ ከሰራው ታላቅ ሥራ ጥቂቱን እንኳ ከተናገሩ እነ ሩት በጣም እንደ ሚደነቁበት መገመት ይቻላል።

✚ አንዱ ወገን ለሌላው በማህበራዊ ኑሮ የሚያሳየው ባህርይ... ከምእራፉ መረዳት እንደሚቻለው ሩትና ኦርፋ ባሎቻቸውና ኑጎሚን በባህርይ ባይመቹአቸውና ባይወዱዋቸው ኖሮ አብረንሽ ወዳገርሽ እንሂድ ባላሉም ነበር።

እንዲህ ተግባብተው በመኖር ላይ ሳሉ የኑሃሚን ልጆች ሁለቱም ተራ በተራ ሞቱ።

በህይወት የተረፉት የቤተሰቡ አባላት ለገጠማቸው የኑሮ ሁኔታ የሰጡት ምላሽ ይህን ይመስላል፤

1. ኑጎሚን፡- በእግዚአብሔር ህዝብ መካከል በዙ ጊዜ የኖረችና ስለ እግዚአብሔር ማወቅ ከፈለገች ብዙ ልታውቅ የምትችል ነበረች። ከአገሯም በረሀቡ ስትሰደድ ያልተሰደዱም ይኖራሉ። ከአገሯ ይዞ የወጣቸውን ባልዋና ልጆቿን ተራ በተራ በማጣት ከባድ ሀዘን ደርሶባት ብቻዋን በሞአብ ምድር በመቅረቷ በከፍተኛ ሁኔታ ተከፍታለች።
ሩት 1:6፤ እግዚአብሔር በተለያዩ ኃጢአት አምላኩን ላሳዘነው ለእስራኤል ህዝብ ራሮቶ እንደ ጎበኛቸውና ምግብ እንደሰጣቸው ስትሰማ ወዳገሯ ለመመለስ ወስና ጉዞ ጀምራለች።
1:13፤ 20-21፤ ከንግግሯ እንደሚታየው ወዳገሯ ብትመለስም እንኳ ስለ ወደፊቱም ኑሮዋ ተስፋ ሁኔታ ቆርጣለች (ግን በእግዚአብሔር ተስፋ አይቆረጥም።) ሰቆ 3:26፤

ለገጠማት ችግር የራስዋም ሆነ የባልዋና ልጆቿ እንዲሁም የአገርዋ ሕዝብ ኃጢአት ስላለው አስተዋጽኦና ንስሃ ጉዳይ ምንም ስትናገር አይሰማም ። ነገር ግን አጥብቃ እግዚአብሔርን ስታማርር ይሰማል (ኑጎሚን ማለት- ደስታዬ ማለት ነው፤ ማራ ደገሞ- መራራ ማለት ነው።)

ሩት 1:13፤ “...የእግዚአብሔር እጅ በእኔ ላይ ተነሥቶአልና።”

ሩት 1:20-21፤ እርሷም እንዲህ አለች፤ “ሁሉን የሚችል አምላክ ሕይወቴን እጅግ መራራ አድርጎታልና ማራ በሉኝ እንጂ፤ ኑጎሚን ብላችሁ አትጥሩኝ።²¹ በሙላት ወጣሁ፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ባዶዬን መለሰኝ፤ እግዚአብሔር አስጨንቆኝ፤ ሁሉን

የሚችል አምላክ መከራ አምጥቶብኝ ሳለ እንዴት ኑኃሚን ብላችሁ ትጠሩኛላችሁ?” አለቻቸው።

ይሄ ሁኔታ የደረሰባቸው ግን የእስራኤላዊያን አመፅ በእግዚአብሔር ላይ በበዛበት በመሳፍንት ዘመን ነበር። በዚያን ዘመን በእስራኤል ንጉስ አልነበረም። የሕዝቡ አኗኗር እያንዳንዱ ሰው ለራሱ መልካም መስሎ የታየውን በማድረግ የሚኖርበት ጊዜ ነበር። በብዙ መከራ ሲጨነቁ ወደ እግዚአብሔር ይጮሁ ነበር። እግዚአብሔርም ታዳጊ መሳፍንትን ተራ በተራ ያስነሳላቸው ነበር። እያንዳንዱ መስፍን በህይወት በነበረበት ዘመን እግዚአብሔርን ይከተሉ ነበር። መስፍኑ ሲሞት ግን እንደገና ወደ ኃጢአት ይመለሱ ነበር። (ሰው በራሱ ተላላነት ህይወቱን ያበላሻል፤ በልቡ ግን እግዚአብሔርን ያማርራል ይላል መጽሐፍ ቅዱስ፤ ምሳ 19:3።)

በተለያዩ ችግር ውስጥ ያለን ብንኖር ራሳችንን መርምረን ንስህ እንግባ እንጂ እግዚአብሔርን ማማረር /ማጉረምረም/በእርሱ ማመካከት እንደሌለብን የሚያነቃ ነው።) አብረዋት የነበሩት ምራቶችን ከኔ ጋር ብትሄዱ ምንም ባል የማግኘትና ኑሯችሁ የሚሻሻልበት ተስፋ የለምና ወደ አማልክቶቻችሁና ወገኖቻችሁ ሂዱ ብላ ደጋግማ አጥብቃ ጠይቃለች። ይህን ያደረገችው ለነርሱ የተሻለ ነገር እንዲገጥማቸው በማሰብ ነው።

ከአገሯ ቤትዋን ለቃ ከወጣች አስር አመታት ያህል ስለሆነ መጠለያ ቤት የነበራት ቢሆን እንኳ አሁን ፈራርሶ የሚወድቅበት ጊዜ ነው። **በዚህ ዓለም ሳለን ምንም ያህል ችግር ቢገጥመን ሰዎች ከእግዚአብሔር ቤት እንዲርቁ ሳይሆን ወደ እግዚአብሔር እንዲቀርቡ መምከር ይሁንልን።**

እግዚአብሔር በምታገቡት ባሎቻችሁ ቤት ያሳርፋችሁ በማለት ትዳር ማረፊያ ቦታ እንደሆነ ተናግራለች (እንዲህ ዓይነት አባባል ላላገባች ሴት ልጅ በተለምዶ እኛም ሀገር የሚባል ቢሆንም እርስ በርስ የሚገዳደሉ ተጋቢዎችም አሉ። **ለማንም ሰው እውነተኛና ሙሉ ማረፊያ የሚሆነው እግዚአብሔር ራሱ** ነው፤ ኢያ 23:1፤ ኤር 6:16፤ መንታ መንገድ ላይ ቁመ፤ መልካሚን የጥንቷን መንገድ ጠይቁ፤ በእርሷም ሂዱ፤ ለነፍሳችሁም እረፍት ታገኛላችሁ። ማቴ 11:28-29።)

“ከዚያም ኑኃሚን ሁለቱን ምራቶቿን እንዲህ አለቻቸው፤ “እያንዳንዳችሁ ወደ እናቶቻችሁ ቤት ተመለሱ፤ ለሞቱ ባሎቻችሁና ለእኔ በጎ ነገር እንዳደረጋችሁ፤ ለእናንተም እግዚአብሔር እንደዚሁ ያድርግላችሁ፤” ሩት 1:8፤

ከላይ የሰፈረው ኑኃሚን የተናገረችው ቃል ሁለቱም መምራቶችዋ ባሎቻቸው ከሞቱ በኋላ የሚችሉትን ሁሉ በማድረግ በፍቅር ይዘው የተንከባከቡዋት መሆኑን ያሳያል።

2. **ኦርፋ፡-** አብራ ወደ ኑኃሚን አምላክና ወገኖች ለመሄድ ጉዞ ጀምሮ ሳለ ባል/የተሻለ ኑሮ የማግኘት ተስፋ እንደሌላት ስትነግራት ከኑኃሚና ከሩት መለየተዋን አሳዝኗት አልቅሳ ተሰናበተቻት። ስለ እስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ሩት የሰማችውን ያህል ብትሰማም የተሻለ ኑሮ አገኝበታለሁ ወዳለችው ህዝብና ጣዖታት/አማልክት በገዛ እግሯ በራሷ ውሳኔ ሄደች እንጂ አማልክቱ ወደርሷ አልመጡም። ከዚያ በኋላ ከእስራኤል አምላክና

ከህዝቡ ጋር ሕብረት የማድረግ ዕድል ስለማግኘቷ በመጽሐፍ ቅዱስ ምንም አልተጠቀሰም።

3. ሩት፡- ኑጎሚን ተመለሺ ብላ ደጋግማ ወትወታታለች፤ የኦርፋን መመለስ በአይኗ ማየቷ፤ ከኑጎሚን ጋር ስትኖር ብርቱ የጉልበት ሥራ በሚጠይቅ በእርሻ ወይም በእርባታ ስራ በሚተዳደሩበት ዘመን ያለባል ኑሮዋ፤ እንዲሁም ከኑጎሚን ጋር ብትሄድ ይጠበቅሻል ብላ ኑጎሚን የነገረቻት ኑሮ ራሱ ተመለሺ ብሎ የሚጎተጉቱ ነበሩ። ነገር ግን እርስዋ በዚህ ወሳኝ በሆነ ፈተና ወቅት የሰጠችው ምላሽ አርቆ አሳቢነትና ታላቅ ማስተዋል የሚንጸባረቅበት ተገቢ ምላሽ ነበር። ችኮላ የሌለበት በደንብ በቂ ጊዜ ተወስዶ የታሰበበት ይመስላል። ኑጎሚን ወዳገሯና ወገኖቿ ብሄድ ባል አታገኘም ትቸገራለች እያለች ነው። እርሷ ሌላ ልጅ ባይኖራት እስራኤላዊያን ባል የሞተባት ሴት አያገቡም ይሆናል።

ባገሬም እኮ ብዙ በችግር የሚኖሩ ሰዎች አሉ። ወዳገሬ ብመለስ ኑሮዬ የተቃና እንደሚሆን ማረጋገጫ ወይም ዋስትና የሚሰጠኝ ማን ነው። እስራኤላዊያን በባህሪያቸው ደህና ሰዎች መሆናቸውን ተጋብተን በነበሩት ልጆቻቸው በእርሷ ሕይወት አይቸዋለሁ። በተለይ ስለ አምላካቸው ማንነት የሰማሁት ነገር እጅግ የሚያስደንቅ ነው። ለብቸኛዋና በዕድሜ ለገፋቸው ምራትዋም በመራራት ኑጎሚን ልጆቿ ሳሉ በደህና ጊዜዋ አፍቅራኝ ተንከባክባኝ አብሬያት ኖሬያለሁ። እግዚአብሔርም በቤታቸው ደስ አሰኝቶኝ ነበር። አሁን በዕድሜ ስለ ገፍታ ስላረጀች፤ ደክም ባለችበት/መጦር በሚገባትና ችግሯ በተባባሰ ጊዜ ብቻዋን ትቻት እንዴት እሄዳለሁ። በጉዞ ላይ እያለች መንገድ ላይ ብትወድቅ ማን ይደግፋታል ያለች ይመስላል።

አገርዋ ብትደርስም ያለ አንዳች ቤተሰብ በዚህ ዕድሜዋ ለብቻዋ በጣም ስለሚከብዳት የኔ ጉልበት ከእርሷ ስለሚበረታ ሰርቼ እደግፋታለሁ። ስለዚህ ብቸገርም እርሷን፤ ሕዝቧንና ይህን የመሰለ ታላቅና መልካም አምላክ በምንም አይነት ማጣት/መተው የለብኝም ብላ ሕይወትዋና የተሸለ ኑሮ በመሰዋት፤ ቁርጥ ውሳኔ ወስና የሚከተለውን መልስ ለኑጎሚን ሰጠች።

ሩት 1:16፤ 17፤ ሩት ግን እንዲህ አለች፤ “ተለይቼሽ እንድቀር ወይም እንድመለስ አትለማመጭኝ፤ ወደምትሄጃበት እሄዳለሁ፤ በምትኖረበትም እኖራለሁ፤ ሕዝብሽ ሕዝቤ፤ አምላክሽ አምላኬ ይሆናል።” 17 በምትሞቱበት እሞታለሁ፤ እዚያው እቀበራለሁ። ከእንግዲህ ሞት ከሚለየን በቀር ብለይሽ እግዚአብሔር ይፍረድብኝ፤ ከዚህም የክፉ ያድርግብኝ።”

ሩት 1:18፤ “ሩት አብራት ለመሄድ መቀረጧን በተረዳች ጊዜ፤ ኑጎሚን መጐትጐቷን ተወች።”

በዚህ ሁኔታ የእግዚአብሔር ህዝብ ወገን የሆነችውና እግዚአብሔር ያደረገውን ብዙ ነገር የምታውቀዋል ኑጎሚን ስታማርረው እየሰማች አኔስ እግዚአብሔርን ካልተከተልኩ ሞቼ ልገኝ በማለት ከኑጎሚን ጋር ጊዞዋን ቀጠለች።

በሩት 2:2፤ 8-9፤ ላይ ሩትና ኑሽሚን ቤተልሔም እንደ ደረሱ አንድ ቀን ቃርሚያ ለመቃረም ወደ ማሳ በወጣችበት ቦዬዝ ከሚባል ዋርሳዋ ሊሆነ ከሚችል መልካም ሰው ጋር ተገኝታ በመተዋወቅ ቦዬዝ በመልካም ሁኔታ ተቀበላት።

ሩት 2:11-12፤ ቦዬዝም መልሶ እንዲህ አላት፤ “ባልሽ ከሞተ ጀምሮ ለዐማትሽ ያደረግሽላትን ሁሉ፤ አባት እናትሽን እንዲሁም የተወለድሽበትን አገር ትተሽ ቀድሞ ከማታውቁው ሕዝብ ጋር ለመኖር እንዴት እንደመጣሽ ነግረውኛል።¹² ስላደረግሽው ሁሉ እግዚአብሔር ዋጋሽን ይክፈልሽ፤ በክንፉ ጥላ ሥር ለመጠለል የመጣሽበት የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ብድራትሽን አትረፍርፎ ይመልስልሽ።”

ሩት 3:10-11፤ እርሱም መልሶ እንዲህ አላት፤ “ልጄ ሆይ፤ እግዚአብሔር ይባርክሽ፤ ከዚህ በፊት ካደረግሽው ይልቅ ያሁኑ በነገትሽ ይበልጣል፤ ባለጠጋም ሆነ ድኻ፤ ወጣት ወንድ ፈልገሽ አልሄድሽምና።¹¹ አሁንም ልጄ ሆይ፤ አትፍሪ፤ የምትጠይቁውን ሁሉ አደርግልሻለሁ፤ አንቺ ምግባረ መልካም ሴት መሆንሽንም የአገሬ ሰው ሁሉ ያውቀዋል።”

ቦዬዝ በምዕራፍ 2 ሩት ለምራትዋ ባደረገችው መልካም ተግባራት፤ የእስራኤልን ሕዝብና የእስራኤላዊያን አምላክ መርጣ መምጣትዋን ስለሰማ በጣም ደስ እንደተሰኘባት ተናግራታል።

በምዕራፍ 3 ደግሞ ከእርሱ ጋር በነበራት ተውውቅ ጅማሬ ስላደረገችው መልካም ተግባር ተደንቆ አሁን ያደረግሽው ቀድሞ ካደረግሽው ይበልታል አላት። ምግባረ መልካም ሴት መሆንዋን የአገሩ ሕዝብ ሁሉ እንደሚያውቅ በመግለጽ የምትጠይቁውን ሁሉ አደርግልሻለሁ ብሏታል።

ሩት 4:13-15፤ ስለዚህ ቦዬዝ ሩትን ወሰዳት፤ ሚስቱም ሆነች። ከዚያም ወደ እርሷ ገባ፤ እግዚአብሔር እንድትፀንስ አደረጋት፤ ወንድ ልጅም ወለደች።¹⁴ ሴቶችም ኑሽሚንን እንዲህ አሏት፤ “ዛሬ የሚቤሽር ቅርብ የሥጋ ዘመድ ያላሳጣሽ እግዚአብሔር ይባረክ፤ በመላው እስራኤልም ስሙ ይግነን።¹⁵ ልጁ ሕይወትሽን ያድሳታል፤ በእርጅና ዘመንሽም ይጦርሻል፤ የምትወድሽና ከሰባት ወንዶች ልጆች የምትበልጥብሽ ምራትሽ ወልዳዋለችና።”

ማጠቃለያ፡-

ሀ. ሩትና ኦርፋ ለሞቱት ባሎቻቸውና ለኑሽሚ መልካም ማድረጋቸው ተመስክሮላቸዋል (2:8-12)

ለ. ሩትና ኦርፋ ባሎቻቸው ከሞቱ በኋላ ለኑሽሚን መልካም ማድረጋቸውን ተመስክሮላቸዋል። ሩት 2:11-12፤

ሐ. ሩት ከእርሷ ዕድሜ ጋር የሚቀራረብ ወጣት የሆነ እስራኤላዊ ለማግባት በማፈላለግ ፈንታ በማሳው ቃርሚያ ልትቃርም ርህራሄ ያሳያት በዕድሜ ብዙ የሚበልጣት ቦዬዝን ለዋርሳነት በመጠጋትዋ ተወደደላት፤ ቀድሞ ካደረግሽው መልካም ተግባር ይልቅ የአሁኑ ይበልጣል ተባለላት። ሩት ከጣዖት አምላኪ ቤተሰብ ነው እንጂ፤ በእግዚአብሔር ከሚያምን ቤተሰብ አልተወለደችም፤ አድጋ ባል እስታገባ ድረስም የእግዚአብሔር ቃል አልተማረችም። እንዴት እንዲህ ዓይነት ቅንና ምግባረ መልካም ሴት እንደሆነች ሁሉ ይገርመኛል። ሩት 3:10-11፤

መ. ሩት ብዙዎች እስራኤላዊያን እንኳ ያላከበሩትን እግዚአብሔር መርጣ አምላክሽ አምላኬ ይሆናል አለች። ሩት 4:15፤ በእንዲህ ዓይነት ፈታኝ ወቅትና ሂደት ተማምናው የተከተለችው እግዚአብሔር ይገጥምሻል ተብላ ከተነገራት ችግር ተቃራኒ ወደ ሆነ ትዳርና በረከት ሳታስበው እየመራ በአጭር ጊዜ አደረሳት፤ ያላሰበችው መልካም ነገር አዘጋጅቶ ጠበቃት። እንዲህ በተለያየ ውጣ ውረድ ቢያልፉም እግዚአብሔር በመተማመን ጸንተው ለሚከተሉት ያልጠበቁት መልካም ነገር ያዘጋጃል።

ሠ. ሩት በቤተልሔም ሴቶች ከሰባት ወንዶች ልጆች የምትበልጥ ምራት ተባለላት። ለኑሃሚንም ቀኝ እጅ ሆነች። የንጉስ ዳዊት የዘር ሀረግ ውስጥ ገባች። በመልካም ምግባርዋ ስምዋም እስከዛሬ ድረስ ይወደሳል፤ ወደፊትም ገና ብዙ ትውልድ ያወድሳታል። እነዚህ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ወገን ያልነበሩ ሁለቱ ሞአባዊያን ሴቶች እስራኤላዊያንን የሚያስገርም መልካም ሥራ ሰርተው መገኘታቸው በእግዚአብሔር ስም የተጠራ ሕዝብን ልቀው መገኘታቸው የራስን ሕይወት ወደ መገምገም የሚያስኬድ ነው።

ረ. እንደ እግዚአብሔር ታላቅ ነቢያትና ሐዋሪያት ከመጽሐፍ ቅዱስ አንዱ ክፍል መጽሐፈ ሩት በስምዋ ተጠራ፤ መጽሐፉም በዋናነት የእርሷን መልካም አርአያነት ያላቸው ተግባራትና ስለ መልካም ምግባርዋ የሚተርክ ነው።

ሰ. ኃጢአተኛም በኃጢአቱ እግዚአብሔር ሊቀጣው ይችላል። በኃጢአቱ ምክንያት ሰው ሲቀጣ እግዚአብሔርን በማማረር/በማጉረም/በመሟገት በኃጢአት ላይ ኃጢአት ከመጨመር በስተቀር መፍትሄ አይገኝም። መፍትሄ የሚገኘው ኃጢአተኝነትን በመቀበልና በንስህ በመመለስ ነው። ኢዮ 34:31-33፤

በአንድ የደቡብ ክልለ አካባቢ መብረቅ እንደ አምላክ ቆጥረው የሚያመልኩ ሰዎች አሉ። በዚያ አካባቢ መብረቅ የአንድን ሰው ቤት ማቃጠል ከጀመረ የቤቱ ባለቤቶችም ሆኑ ጎረቤቶች በሚቃጠለው ቤት አጠገብ በመሰባሰብ ቆመው ያያሉ እንጂ እሳቱን ለማጥፋት ሙከራ አያደርጉም። ምክንያቱም መቃጠል የጀመረውን ቤት ለማጥፋት ከሞከሩ መብረቅን ያስቆጣና እሳቱ ይጋጋላል፤ ደግሞም መብረቅ ተቆጥቶ ሌላ ተጨማሪ ቤት ያቃጥላል ብለው ስለሚፈሩ ነው። ከዚህም ሌላ መብረቅ ቤት አቃጠለ እየተባባሉ አይነጋገሩም፤ መብረቅ ማንኛውም የቤት እንስሳም ሆነ ቤትና ንብረት ቢያጠፋም አበጀ ይባላል እንጂ አጠፋ አይባልም። ምክንያቱም መብረቅ በጣም ስለሚፈራ ይከበራል። የእግዚአብሔር ሕዝብ ግን አምላኩን እንደዚህ በማክበር ፈንታ ስለ ተላመደው የድፍረት ንግግር ስለሚናገር መታረም ያለበት ነው።